

Sygn. akt V ACa 371/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Katarzyna Żymełka
Sędziowie:	SA Tomasz Pidzik (spr.) SA Grzegorz Stojek

po rozpoznaniu w dniu 30 czerwca 2020 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. V.

przeciwko Skarbowi Państwa - Dyrektorowi Zakładu Karnego w (...)

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 27 czerwca 2018 r., sygn. akt II C 69/18,

1. oddala apelację;
2. zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego;
3. przyznaje adwokatowi A. S. od Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Gliwicach) kwotę 147,60 (sto czterdzieści siedem 60/100) złotych, w tym 27,60 złotych podatku od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

SSA Tomasz Pidzik	SSA Katarzyna Żymełka	SSA Grzegorz Stojek
-------------------	-----------------------	---------------------

Sygn. akt V ACa 371/18

UZASADNIENIE

Powód M. V. wnosił o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa - Dyrektora Zakładu Karnego w (...) kwoty 80.000 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu tytułem zadośćuczynienia za otrzymywane niezgodne z normami posiłki, co polegało na zaniżaniu porcji dziennej żywności w dniach, w których opuszczał zakład karny na czynności procesowego z jego udziałem.

Pozwany Skarb Państwa reprezentowany przez Dyrektora Zakładu Karnego w (...) zastępowany przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej w odpowiedzi na pozew zażądał oddalenia powództwa oraz zasądzenia na jego rzecz kosztów procesu podnosząc, że zarzuty dotyczące posiłków wydawanych powodowi są bezzasadne, przy czym powód nie wykazał w jakie dni opuszczał Zakład Karny w (...) w celu wykonania czynności procesowych, ani by wyżywienie zostało mu wydane niezgodnie z zarządzeniami Dyrektora Generalnego Służby Więziennej nr 4/2013 i nr 31/15.

Sąd Okręgowy w Gliwicach wyrokiem z dnia 27 czerwca 2018 r. oddalił powództwo i zasądził od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 240 zł tytułem kosztów procesu oraz przyznał pełnomocnikowi z urzędu powoda kwotę 295,20 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi. Wyrok ten wydano w następująco ustalonym stan faktycznym:

Powód M. V. urodził się (...) Aktualnie przebywa w Zakładzie Karnym w (...). W Zakładzie Karnym w (...) wartość energetyczna posiłków otrzymywanych w ramach dziennego wyżywienia osadzonych zawiera nie mniej niż 2.600 kcal w artykułach żywnościowych. Ilościowa zawartość warzyw lub owoców w posiłkach, poza ziemniakami, wynosi co najmniej 300 g. Wartość dziennej normy wyżywienia odpowiadała procentowej wysokości stawki dziennej przysługującej normy wyżywienia lub rodzaju diety, w następujących proporcjach: śniadanie - ok. 30%, obiad - ok. 40% i kolacja - ok. 30%. Jadłospisy sporządzane z uwzględnieniem wszystkich norm są zgodne z Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z 19 lutego 2016 r. w sprawie wyżywienia osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych (Dz.U.2016.302), przy czym mieszczą się w granicach ustalonej stawki żywieniowej przy zachowaniu odpowiedniego urozmaicenia, kaloryczności i składu posiłków podawanych osadzonym. Każdorazowo przed wydaniem posiłku pracownicy służby zdrowia lub dowódcy zmiany sprawdzają zarówno jakość posiłków, ich walory smakowe, temperaturę jak i zgodność z jadłospisem, potwierdzając te informacje na jadłospisie. Za nadzór nad wydawaniem posiłków na poszczególnych oddziałach odpowiada oddziałowy lub funkcjonariusz działu ochrony wyznaczony przez dowódcę zmiany. W Zakładzie Karnym w (...) funkcjonuje system HACCP, w ramach którego prowadzony jest pełny monitoring jakości wyżywienia osadzonych: od chwili dostawy artykułów spożywczych do magazynu, aż do wydania potraw osadzonym. Uwzględniano przy tym jego wiek, a w miarę możliwości także wymogi religijne i kulturowe.

Sąd Okręgowy ustalił nadto, iż powód wielokrotnie składał do Ministerstwa Sprawiedliwości skargi dotyczące m.in. wyżywienia oraz braku pracy. Dyrektor Zakładu Karnego w (...) każdorazowo uznawał je za bezzasadne (m.in. pisma powoda z dnia 2 stycznia 2017 r., 1 lutego 2017 r., 2 lutego 2017 r., 21 lutego 2017 r., 2 marca 2017 r.). W dniu 31 stycznia 2018 r. i 1 lutego 2018 r. powód złożył skargę do Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej, która również nie znalazła podstaw do uznania zasadności postawionych w niej zarzutów. Przed Sądem Okręgowym w Gliwicach Ośrodkiem Zamiejscowym w Rybniku prowadzone były lub pozostają w toku dwadzieścia jeden sprawy z powództwa M. V. o ochronę dóbr osobistych oraz związane z tym roszczenia o odszkodowanie i zadośćuczynienie bądź o zwolnienie od kosztów sadowych i przyznanie pełnomocnika z urzędu.

Wskazał Sąd Okręgowy, że przy ocenie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie kierował się zasadą swobodnej oceny dowodów wyrażoną w art. 233 § 1 k.p.c. i podejmując rozstrzygnięcie oparł się przede wszystkim na dowodach z dokumentów, którym dał wiarę w całości, jako że sporządzone zostały one przez uprawnione podmioty w ramach obowiązków wynikających z charakteru ich działalności albowiem zgodność ich treści z rzeczywistym stanem faktycznym nie została przez strony zakwestionowana w toku procesu. Sąd Okręgowy oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z przesłuchania powoda, gdyż uznał go za zbędny, bowiem zarzuty powoda należało przede wszystkim skonfrontować z dokumentami na podane przez niego okoliczności dystansując się od subiektywnych odczuć powoda, skoro te, same w sobie, nie mogą być podstawą uznania naruszenia dóbr osobistych. W tych

okolicznościach dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z zeznań powoda, który oczekiwał konwojowania go do sądu meritum, bezzasadnie generowałyby koszty sądowe i zmierzało do przedłużenia postępowania.

W tak ustalonym i ocenionym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, że powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Podstawą prawną dochodzonego przez powoda roszczenia o zadośćuczynienie za złe, uciążliwe warunki pobytu w Zakładzie Karnym w (...) jest art. 448 k.c., zgodnie z którym w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia. Przesłanki ochrony dóbr osobistych zostały sprecyzowane w art. 24 § 1 k.c., który wskazuje, że ten czyje dobro osobiste zostało naruszone bezprawnym działaniem może żądać zaniechania tego działania lub usunięcia jego skutków. Ustawodawca w art. 24 k.c. wprowadził domniemanie bezprawności naruszenia dobra osobistego, które strona pozwana może obalić przez wykazanie, że jej działanie miało miejsce w warunkach obowiązującego porządku prawnego, stanowiło wykonywanie prawa podmiotowego, było za zgodą pokrzywdzonego, lub wynikało z potrzeby ochrony uzasadnionego interesu lub wartości nadrzędnych. Domniemanie to pozwany skutecznie obalił. Nadto powód reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika nie podał dokładnie, jakie jego dobro osobiste zostało naruszone.

Na gruncie prawa polskiego sytuacja prawna osób pozbawionych wolności uregulowana jest w sposób ogólny w ustawie z 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy (Dz.U.2018.652). Ustawodawca wśród naczelných zasad k.k.w. wymienił w art. 4 zasadę humanitaryzmu, która zakłada, że kary, środki karne, zabezpieczające i zapobiegawcze wykonuje się w sposób humanitarny, z poszanowaniem godności ludzkiej skazanego. Skazany zachowuje także prawa i wolności obywatelskie. Ich ograniczenie może wynikać jedynie z ustawy oraz z wydanego na jej podstawie prawomocnego orzeczenia. W myśl art. 5 k.k.w. skazany jest podmiotem określonych w kodeksie praw i obowiązków. Katalog praw skazanych wyliczony jest w art. 102 k.k.w., gdzie w pkt 1 mowa jest o tym, że skazany ma prawo do: odpowiedniego ze względu na zachowanie zdrowia, wyżywienia, odzieży, warunków bytowych, pomieszczeń oraz świadczeń zdrowotnych i odpowiednich warunków higieny. Przepisy k.k.w. przewidują też szczególną drogę dochodzenia przez skazanych odbywających karę pozbawienia wolności ochrony ich praw naruszonych lub zagrożonych działaniami funkcjonariuszy więziennych. Zgodnie z art. 7 i art. 34 k.k.w. skazany może zaskarżyć do sądu penitencjarnego oraz do sądu penitencjarnego decyzje wydawane przez funkcjonariuszy z powodu ich niezgodności z prawem, jak również zaskarżyć wymierzenie kary dyscyplinarnej (art. 148 § 1 k.k.w.). W tym szczególnym trybie następuje zatem stwierdzenie, czy decyzja oraz działania i zaniechania funkcjonariusza służby więziennej ograniczające prawa osoby osadzonej były zgodne z prawem czy bezprawne. Skoro więźniowie mogą domagać się w odpowiednim postępowaniu zapewnienia im godziwych warunków wykonywania kary pozbawienia wolności, to w sprawie o naruszenie ich dóbr osobistych nie mogą powoływać się na te okoliczności, które mogły stanowić podstawę skarg i wniosków kierowanych do odpowiednich organów na podstawie przepisów k.k.w. (wyrok Sądu Najwyższego z 22 lutego 2012 r. sygn. akt IV CSK 276/11). Tymi okolicznościami są np. prawo dostępu do lekarzy odpowiednich specjalności, osadzenie palaczy z osobami niepalącymi, zapewnienie odpowiedniego sprzętu kwaterunkowego, dostęp do zajęć kulturalno - oświatowych, dostęp do aktów prawnych, brak odpowiedniej jakości bielizny pościelowej, brak zapewnienia odpowiednich warunków podczas transportu, zła jakość wydawanych posiłków, itp. Postępowanie cywilne w sprawie o ochronę dóbr osobistych nie może bowiem zastępować odpowiedniego trybu przewidzianego w kodeksie karnym wykonawczym dla zmniejszenia uciążliwości odbywania kary pozbawienia wolności (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 8 lipca 2015 r. sygn. akt VI ACa 1143/14).

Podnosząc to stanowisko orzecznictwa Sąd Okręgowy stwierdził, iż sformułowane przez powoda zarzuty nie są zgodne ze stanem faktycznym ustalonym przez Sąd, są zatem bezpodstawne. W niniejszej sprawie trzeba mieć na uwadze, że powód odbywa karę pozbawienia wolności w zakładzie karnym zamkniętym. Kara sama w sobie spełnia funkcję represyjną jako odpłata za dokonane przestępstwo i dolegliwość dla skazanego (dyskomfort) stanowi jej istotę (tak też Sąd Apelacyjny w Katowicach, w wyroku z 7 maja 2009 r., sygn. akt I ACa 247/09). Nie każda uciążliwość związana z odbywaniem kary pozbawienia wolności rodzi prawo do żądania zadośćuczynienia. Aby można było mówić o odczuwaniu dolegliwości przez skazanego, odbywanie kary musi być bardziej uciążliwe od sposobu życia osób pozostających na wolności. Odczuwanie niedogodności i dyskomfortu, nawet znacznych rozmiarów, w przypadku kary pozbawienia wolności nie ogranicza się jedynie do braku możliwości opuszczenia zakładu karnego, lecz

oznacza także obniżenie standardu życiowego. Zachowania pozwanego, polegające na stworzeniu warunków pobytu w zakładzie karnym, poniżej poziomu typowego dla życia na wolności, które powód odczuwa jako uciążliwe, nie są przez to bezprawne. Żądania zmierzające do podwyższenia warunków życia, tak aby odpowiadały one warunkom osób przebywających na wolności, a nawet które zapewniłyby powodowi poziom pobytu pod pewnymi względami wyższy niż poziom życia znacznej części polskiego społeczeństwa są tym samym bezzasadne. O bezprawnym naruszeniu dóbr osobistych, w szczególności godności może być mowa dopiero, gdy dochodzi do poniżającego i niehumanitarnego traktowania, sprzecznego z zasadą humanitaryzmu. Do naruszenia godności ludzkiej może dojść w wypadku, gdy pozbawi się więźniów jakiegokolwiek intymności przy spełnianiu potrzeb fizjologicznych, gdy brak wyżywienia będzie powodował głód u więźniów, lub nie zapewni niezbędnych składników odżywczych, gdy przeludnienie osiągnie stan uniemożliwiający funkcjonowanie w celi, w szczególności gdy więźniowie zostaną zmuszeni do spania na przemian w jednym łóżku, gdy w celi nie będzie możliwości pozostawiania w pozycji leżącej, gdy niewykonywanie obowiązków przez służbę zdrowia spowoduje permanentny stan chorobowy u osadzonego, gdy w celach będzie panowało zimno. Regulacja zawarta w art. 448 k.c. wskazuje, że przesłanką odpowiedzialności przewidzianej w nim jest nie tylko bezprawne ale i zawinione działanie sprawcy naruszenia dobra osobistego (wyrok Sądu Najwyższego z 15 czerwca 2005 r., sygn. akt IV CK 805/04). Przyjęcie zatem odpowiedzialności odszkodowawczej sprawcy takiego naruszenia wymaga kumulatywnego zaistnienia nie tylko wystąpienia szkody o charakterze niemajątkowym i wskazania bezprawności działania sprawcy, ale także wykazania jego zawinienia, a także związku przyczynowego zachodzącego pomiędzy zaistniałą szkodą, a działaniem sprawcy, czego powód w żadnym zakresie nie wykazał.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy wykazał, iż zarzuty powoda dotyczące wyżywienia w pozwanej jednostce są bezzasadne. Powód jest żywiony zgodnie z wytycznymi zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z 19 lutego 2016 r. w sprawie wyżywienia osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych, obowiązującego od 24 marca 2016 r., które określa m. in. wymagane wartości odżywcze posiłków oraz ilościową zawartość warzyw i owoców w posiłkach oraz zarządzeniem nr 4/2013 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z 6 lutego 2013 r. w sprawie realizacji uprawnień do wyżywienia osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych i zarządzeniem nr 31/15 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z 1 lipca 2015 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie realizacji uprawnień do wyżywienia osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych.

Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Powód nie udowodnił, iż normy żywieniowe w zakładzie karnym nie są przestrzegane. Strona powodowa nie wskazała nawet kiedy miało dojść do tych ewentualnych naruszeń tzn. kiedy powód przebywał poza zakładem karnym z uwagi na udział w czynnościach procesowych lub innych czynnościach wymagających konwojowania.

Powód został osadzony w Zakładzie Karnym w (...) w celu ochrony interesu społecznego i wartości nadrzędnych, jakimi są izolacja przestępców od społeczeństwa i uzyskanie pozytywnych efektów probacji. Ponadto osadzenie powoda nie miało cech poniżającego i niehumanitarnego traktowania i odbywało się w godziwych warunkach. Subiektywne przekonanie powoda, że nastąpiło przy tym naruszenie jego dóbr osobistych, jest bezpodstawne i nie może znaleźć ochrony z mocy art. 23 i 24 k.c., nie może też być podstawą przyznania mu zadośćuczynienia przewidzianego w art. 448 k.c., zwłaszcza, że powód nie wykazał, zgodnie z ciążącym na nim na podstawie art. 6 k.c. obowiązkiem, jakiej wymiernej szkody doznał wskutek pobytu w jednostce pozwanej. Ocena, czy nastąpiło naruszenie dobra osobistego, nie może być dokonana według miary indywidualnej wrażliwości osoby, która czuje się dotknięta zachowaniem innej osoby, ale musi być dokonana przy stosowaniu kryteriów obiektywnych (tak też Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z 28 sierpnia 1996, sygn. akt I ACr 341/96). Liczy się więc społeczny odbiór danego zachowania, oceniany według kryteriów właściwych dla ludzi rozsądnych i uczciwych. Ocena czy dobro osobiste człowieka zostało zagrożone lub naruszone wymaga zastosowania kryteriów o charakterze obiektywnym. Nie ma tu bowiem znaczenia subiektywna reakcja i odczucia pokrzywdzonego, lecz istotny jest odbiór danego zachowania przez osoby trzecie i reakcja opinii publicznej (wyroku Sądu Najwyższego z 26 października 2001 r., sygn. akt V CKN 195/01).

Kreując się na ofiarę systemu penitencjarnego powód nie chce pamiętać, że jest przede wszystkim ofiarą własnych decyzji, stylu życia i postępowania. Należy zauważyć, iż – jak słusznie wskazał pozwany w odpowiedzi na pozew – po myśli art. 6 k.c., wyrażającego jedną z naczelných zasad w polskim prawie cywilnym, ciężar udowodnienia faktu

spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W przypadku niniejszego postępowania ciężar ten spoczywa na powodzie, bowiem to celem powoda jest wywieść skutki prawne z dyspozycji norm prawnych art. 23, 24, 417 i 448 k.c.

Powyższe twierdzenie jest jednoznaczne z uznaniem, iż niewykazanie przez niego okoliczności w postaci naruszenia jego dóbr przez pozwanego świadczy o bezpodstawności powództwa. Pogląd ten znajduje poparcie w orzecznictwie, bowiem zgodnie z tezą wyroku Sądu Najwyższego z 14 grudnia 2012 r., (sygn. akt I CSK 248/12) „jeżeli powód dochodzi zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę doznaną wskutek naruszenia jego godności przez osadzenie go w celi więziennej bez zapewnienia minimalnej powierzchni przypadającej na jednego osadzonego i odpowiednich warunków sanitarnych oraz socjalnych, na nim spoczywa ciężar dowodu osadzenia go w określonym czasie w takich warunkach i wynikłego stąd naruszenia jego godności oraz doznania krzywdy niemajątkowej”. Przenosząc powyższe na realia niniejszego postępowania uznał Sąd Okręgowy, iż powód ograniczył się do podniesienia ogólnych zarzutów dotyczących wyżywienia w Zakładzie Karnym w (...), jednak nie wykazał ani nawet nie uprawdopodobnił wystąpienia jasno określonej szkody, jej ewentualnej wysokości, jak również istnienia związku przyczynowego pomiędzy działalnością pozwanego a jej wystąpieniem.

Natomiast pozwany w odpowiedzi na pozew szczegółowo i merytorycznie wykazał, że szkoda nie miała miejsca. Przedstawił odpowiednie dokumenty na potwierdzenie swoich twierdzeń. Nie ma więc podstaw, by przyjąć, iż działanie pozwanego naruszyło jakiegokolwiek dobro osobiste powoda. Brak też podstaw, by uznać zachowanie pozwanego jako bezprawne i że powód wskutek takiego zachowania doznał jakiegokolwiek szkody pozostającej w adekwatnym związku przyczynowym z tym działaniem lub zaniechaniem.

Brak też jakiegokolwiek dającego się uzasadnić powiązania pomiędzy wysokością dochodzonej kwoty zadośćuczynienia, a rzekomą krzywdą doznaną przez powoda. Żądana kwota zadośćuczynienia jest rażąco wygórowana i nie przystaje do rzeczywistości, świadczy jedynie o wybitnie merkantylnej podstawie roszczenia. Wysokość żadanego przez powoda zadośćuczynienia w odniesieniu do intensywności rzekomego naruszenia dóbr ze strony pozwanego zakładu karnego wskazuje, iż powództwo miało charakter wyłącznie fiskalny.

Czyniąc te uwagi Sąd Okręgowy oddalił powództwo i orzekł o kosztach procesu na mocy art. 98 k.p.c. oraz kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi przez adwokata z urzędu.

Apelację od tegoż wyroku wniósł powód i zaskarżając go w całości zarzucił:

naruszenie prawa procesowego, które miało wpływ na treść orzeczenia, a to art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i przyjęciu, że powód otrzymywał porcje żywnościowe zgodne z normami w dniach, w których opuszczał Zakład Karny w (...) w okresie od 1 stycznia 2015 r. do dnia wniesienia pozwu i oparcie tych twierdzeń na podstawie załączników do odpowiedzi na pozew, które zostały sporządzone po okresie objętym żądaniem pozwu, powód nie wykazał jakie jego dobro osobiste zostało naruszone oraz art. 217 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez oddalenie wniosków dowodowych zmierzających do ustalenia istotnych dla sprawy okoliczności, w postaci: przesłuchania stron i świadków zgłoszonych w piśmie powoda z dnia 17 kwietnia 2018 r.

Podnosząc te zarzuty powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 80.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu, zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej adwokata A. S. kosztów zastępstwa procesowego za II instancję, które to koszty nawet w części nie zostały uiszczone ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji powoda i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

apelacja powoda nie jest zasadna.

W sprawie niniejszej podzielić należy ustalony przez Sąd pierwszej instancji stan faktyczny, który znajduje oparcie w zebranych materiale dowodowym trafnie, w granicach zakreślonych art. 233 § 1 k.p.c., ocenionym.

W prawidłowo ustalonym stanie faktycznym zasadnie przyjął brak wykazania dochodzonego roszczenia przez powoda. W szczególności podzielić należy przyjęcie, iż powód ograniczył się do podniesienia ogólnych zarzutów dotyczących wyżywienia w Zakładzie Karnym w (...) i nie wykazał naruszenia jakiego dobra osobistego doznał oraz jakiej krzywdy niemajątkowej doznał, a tym bardziej jej ewentualnej wysokości, jak również istnienia związku przyczynowego pomiędzy działalnością pozwanego a jej wystąpieniem.

Odnosząc się do zarzutów apelacji powoda dotyczących naruszenia prawa procesowego należy wskazać, iż zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie może polegać tylko na przedstawieniu własnej, korzystnej dla skarżącego wersji zdarzeń, lecz konieczne jest posłużenie się argumentami jurydycznymi i wykazanie, że wskazane w art. 233 § 1 k.p.c. kryteria oceny wiarygodności oraz mocy dowodów zostały naruszone, co miało wpływ na wynik sprawy. Jeżeli zaś z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, tak jak niewątpliwie uczynił do Sąd pierwszej instancji, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów, choćby z tego samego materiału dowodowego dałoby się wysnuć również logiczne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego wnioski odmienne.

Wskazać należy w tym miejscu, iż rozpoznając sprawę w przedmiocie ochrony dób osobistych sąd powinien w pierwszej kolejności ustalić czy doszło do naruszenia dobra osobistego, a następnie ocenić czy działania pozwanego było bezprawne. Przy czym dowód, że dobro osobiste zostało zagrożone lub naruszone, ciąży na osobie poszukującej ochrony prawnej na podstawie art. 24 k.c. Natomiast na tym, kto podjął działanie zagrażające dobru osobistemu innej osoby lub naruszające to dobro, spoczywa ciężar dowodu, że nie było ono bezprawne. Nadto w przypadku zgłoszenia żądania zadośćuczynienia pieniężnego z tytułu naruszenia dóbr osobistych, z jakim mamy do czynienia w sprawie niniejszej, to na powodzie stosownie do art. 6 k.c. spoczywa obowiązek wykazania rozmiaru i intensywności doznanej krzywdy i stopnia negatywnych konsekwencji, także niewymiernych majątkowo, spowodowanych naruszeniem prawa do godnego odbywania kary wolności, której ochrony majątkowej się domagał, ale bez ich sprecyzowania. Zaznaczyć bowiem należy, że nie znajduje uzasadnienia żądanie zadośćuczynienia w sytuacji, w której zachowanie pozwanego nie spowodowało krzywdy.

W ocenie Sądu Apelacyjnego w niniejszej sprawie powód nawet w apelacji nie twierdził, iż był pokrzywdzony na skutek działań jednostki penitencjarnej pozwanego. Przypomnieć należy, iż powód w pozwie żądając zadośćuczynienia ograniczył się do stwierdzenia, iż wynika ono z braku wydania mu śniadania w dniu 28 listopada 2017 r. stanowiącego 30 % posiłku tego dnia. Po wezwaniu do określenia żądania pełnomocnik z urzędu powoda wskazał, iż powód domaga się 80.000 zł zadośćuczynienia za zaniżenie porcji dziennej żywności w dniach w których powód opuszczał zakład karny na czynności procesowe z jego udziałem w okresie od dnia 1 stycznia 2015 r. do dnia wniesienia pozwu tj. w dniu 29 listopada 2017 r. W złożonym piśmie nie wskazano w jakich dniach sytuacja taka miała mieć miejsce. We wniesionej apelacji powód ograniczył się do zakwestionowania oddalenia zgłoszonych przez niego wniosków dowodowych i odniósł się jedynie do przeprowadzonego dowodu z dokumentów w postaci przykładowego jadłospisu z dnia 15 maja 2018 r. pomijając inne dowody z dokumentów takie jak: notatki służbowe sierżanta K. (k. 57 akt) oraz z rozpoznanych skarg powoda przez Dyrektora Zakładu Karnego w (...) oraz przez Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej (k. 59-63 akt). Dowody te zaś prawidłowo ocenił Sąd pierwszej instancji. Nadto należy zauważyć, że strona powodowa nie uprawdopodobniła nawet, że zasady sporządzania posiłków i tworzenia jadłospisu w okresie od dnia 1 stycznia 2015 r. do dnia wniesienia pozwu w jakkolwiek sposób odbiegały do jadłospisu z dnia 15 maja 2018 r. oraz nie kwestionowała faktu, że powód wobec przebywania poza zakładem karnym z uwagi na udział w szczególności w czynnościach procesowych lub innych czynnościach wymagających konwojowania, ze względów technicznych lub organizacyjnych nie mógł otrzymywać gorącego posiłku, tym bardziej z braku możliwości wydania posiłku w godzinach ustalonych w porządku wewnętrznym obowiązującym w zakładzie karnym, otrzymywał zatem wyżywienie w postaci suchego prowiantu o ekwiwalentnej wartości odżywczej, w tym napój.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 217 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. należy zauważyć, że oddalenie wniosków dowodowych było w pełni zasadne skoro oddalone wnioski dotyczyły faktów, które nie miały dla rozstrzygnięcia sprawy istotnego znaczenia. Sąd pierwszej instancji trafnie wskazał bowiem, że strona powodowa reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika nie wskazała precyzyjnie jakie dobro osobiste zostało naruszone. Tym samym nie wskazała podstawowej przesłanki odpowiedzialności pozwanego z tytułu naruszenia dóbr osobistych, to jest naruszenia tychże dóbr. Nadto na rozprawie w dniu 27 czerwca 2018 r. pełnomocnik powoda złożył zastrzeżenie do protokołu dotyczące naruszenia przez Sąd pierwszej instancji art. 217 k.p.c. oraz 232 k.p.c. Tym samym zarzut powyższy w zakresie dotyczącym art. 227 k.p.c. jest bezskuteczny uwagi na treść art. 162 k.p.c.

Reasumując, podzielając w całości ustalenia i rozważania Sądu pierwszej instancji należy stwierdzić, iż apelacja powoda stanowi jedynie próbę polemiki ze stanowiskiem Sądu pierwszej instancji zawartym w zaskarżonym wyroku przy braku wskazania przez powoda w apelacji, pomimo tożsamego wskazania w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku jakie dobro osobiste powoda zostało naruszone. Okoliczność ta powoduje, że powód nie wykazał jakie jego dobro osobiste zostało naruszone i tym samym nie wykazał przesłanki odpowiedzialności pozwanego z tytułu naruszenia dóbr osobistych.

Mając powyższe na uwadze orzeczono na mocy art. 385 k.p.c. wydając wyrok na posiedzeniu niejawnym na mocy art. 15 z.zs³ ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (...) (Dz.U. poz. 374 z późniejszymi zmianami).

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na mocy art. 98 k.p.c. zgodnie z zasadą finansowej odpowiedzialności stron za wynik procesu. Wysokość stawki wynagrodzenia określono na podstawie w § 8 ust. 1 pkt 26 w związku z § 10 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 roku, poz. 1800 ze zm.).

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu orzeczono na podstawie § 14 ust. 1 pkt 26 w związku z § 16 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2019 roku, poz. 18).

SSA Tomasz Pidzik	SSA Katarzyna Żymelka	SSA Grzegorz Stojek
-------------------	-----------------------	---------------------